

Treball de fi de grau

Títol

AutorDe

XXXXX TutorDe

Grau

Data

Full Resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Autor/a:

Tutor/a:

Any:

Titulació:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès

ÍNDIX

1. Marc teòric.....	4
1.1. Història del patinatge	4
1.2. Expansió	5
1.3. Regularització	7
1.4. Mirada i enfocament.....	10
1.5. Estructura.....	11
1.6. El patinatge artístic: esport o cultura?	12
 2. Reportatge.....	 14
2.1. La visibilitat del patinatge artístic sobre rodes a Catalunya: esport o cultura?	14
 3. Annex	 34
3.1. Glossari.....	34
 4. Bibliografia i webgrafia.....	 36

MARC TEÒRIC

1.1. HISTÒRIA DEL PATINATGE

El patinatge artístic és un esport que data del segle XVIII. El primer registre que hi ha sobre un patí¹ data del 1759, i va sorgir de la mà del fabricant d'instruments musicals Joseph Merlin. En un principi, la finalitat d'aquests patins no era altra que facilitar el desplaçament. Tot i que històricament se li hagi atribuït la invenció dels patins a Merlin, cal dir que any abans, el 1733 l'holandès Hoan Brinker amb l'ajuda de Joseph Lundsén ja havien estat capaços de construir-ne uns, segons Maribel Villar, expatinadora, entrenadora per la Federació Espanyola de Patinatge i propietària de la botiga *Dinamic Sports*. Els materials que van fer servir inicialment eren la fusta i el ferro, i el disseny era bastant rudimentari ja que consistia en una plantilla amb quatre rodes que es lligava a les sabates amb cordes. Les rodes, disposades segons el model actual, és a dir, dues davant i dues darrera de la plantilla, estaven fetes de fusta, material que no es deixaria d'usar fins la dècada del 1960. Tot i així, aquesta disposició de les rodes no sempre ha estat així.

Anys més tard, el 1819, el francès Petitbled va patentar els patins². El seu disseny era lleugerament diferent al de Brinker i s'assemblava més al de Merlin. Aquest cop, el patí tenia tres rodes disposades en línia sota una plantilla de fusta que es lligava al peu. La disposició de les rodes seria en línia, però amb la diferència en el número de rodes, durant els següents 40 anys.

El 1823 va començar el *boom* del patinatge. L'anglès Robert John Tyers va fabricar l'anomenat "Rolito". De nou, era un prototipus que s'enganxava a la sabata, però comptava amb cinc rodes, en lloc de amb tres. Va ser llavors quan la gent va començar a interessar-se per aquesta divertida i ràpida forma de desplaçar-se. A partir d'aquí van anar succeint-se els nous models que, cada cop, eren més sofisticats.

El principal problema dels patins de Petitbled era la poca maniobrabilitat: les rodes eren fixes i costava realitzar girs. No va ser fins el 1863 quan el nord-americà James Plimpton va construir un disseny, que va anomenar *rocking*, més funcional i fàcil d'utilitzar. Es va tornar als inicis, ja que la principal característica era que les rodes estaven col·locades de forma quadrangular, és a dir, dues davant i dues darrera, com va pensar Hoans Brinker, i això permetia que les rodes poguessin pivotar independentment de la muntura. A més, el nord-americà va introduir les suspensions de goma entre les rodes i la plantilla. Els de Plimpton, són considerats els primers

¹ Resnick, J. P.; Grambo, R. L.; Tallarico, T. (2006). *The big book of questions and answers*. Nova York: KidsBooks.

² Trap, J.; Barr, M.; Carlson, C. (1980). *Roller-skating from start to finish*. Anglaterra: Penguin.

patins moderns de quatre rodes i, a partir de llavors, tots tenien la disposició quadrangular degut als grans avantatges que això proporcionava com l'alta maniobrabilitat o poder anar cap enrere. D'aquesta manera, van començar a dominar el mercat, desplaçant els patins de línia. Tot i això, la disposició lineal mai es va arribar a abandonar del tot i, és per això, que avui dia trobem els dos models de patins de rodes en el mercat i en l'àmbit competitiu.

A partir dels de Plimpton, el disseny va variar poc. Va rebre perfeccions com la incorporació de la bota, que inicialment estava feta de pell tova, el rodament de les rodes amb balineres de bola o el fre posicionat al principi de la plantilla. Tot i així, no va ser fins la dècada dels anys 60 quan l'evolució dels patins va patir un fort sotrac gràcies a les noves tecnologies i a l'aparició de nous materials, com el plàstic. El gran avenç va ser la substitució de les rodes de fusta per les de plàstic injectat.

Tres segles més tard de la seva aparició, el patinatge ha fet una evolució molt gran gràcies a les tecnologies que anaven apareixent i que cada cop permetien fabricar patins més lleugers i còmodes. El que havia començat com una manera que facilitava el desplaçament, s'estava convertint en una activitat lúdica, ja que la gent aprofitava per sortir i patinar a l'aire lliure i cada cop es va anar popularitzant més, sobretot a partir de mitjans del segle XIX. Les primeres pistes obertes al públic daten del 1857, a Londres, i ràpidament es van convertir en llocs de reunió amb molt èxit.

1.2. EXPANSIÓ

Tal com s'ha dit anteriorment, va ser a mitjans del segle XIX quan el patinatge va començar a difondre's fins a arribar a tenir la gran popularització amb la que es troba avui en dia. Aquest esport, però, no comença com a tal sinó que la idea original de la invenció dels patins era facilitar el moviment i el trasllat i afavorir la velocitat. Històricament s'han considerat els alemanys com els pioners en el món del patinatge³, ja que van ser els primers en treure-hi profit: el 1840 les cambres d'una taverna de Berlín atenien les taules patinant. Això, a part d'atreure l'atenció de la clientela, va millorar el servei gràcies a la seva rapidesa.

Les primeres pistes obertes al públic daten del 1857, a Londres. Gràcies a l'èxit dels patins de James Plimpton, les pistes van popularitzar-se i es van convertir en llocs de reunió. Anglaterra, especialment, va ser un dels llocs on el patinatge va causar més sensació. Aquesta febre només va començar a minvar a finals del segle XIX amb l'aparició de la bicicleta, que va desplaçar els patins com a mètode de trasllat.

El 1902, es va obrir una nova pista a Chicago, la qual va tenir molt d'èxit. Gràcies a això, el patinatge va tornar a agafar embranzida fins la Primera Guerra Mundial,

³ Trap, J.; Barr, M.; Carlson, C. (1980). *Roller-skating from start to finish*. Anglaterra: Penguin.

moment en què altres espectacles van anar guanyant l'atracció de la gent. L'any 1904 a Anglaterra va aparèixer l'*Amateur Rink Hockey Association*⁴, la primera entitat que regulava un esport de patins, en aquest cas l'hoquei.

A Espanya el patinatge va arribar més tard. A finals del segle XIX i principis del XX van començar a obrir-se les primeres pistes obertes al públic a Barcelona, ciutat referent de l'època en el país pel que fa al patinatge. Tan sols un any més tard de l'aparició de l'*Amateur Rink Hockey Association*, el 1905, el que es considera el primer partit d'hoquei del país a Barcelona. Tot i així, encara va trigar força anys en regularitzar-se qualsevol esport de patins.

El 1924 va tenir lloc el primer campionat europeu de seleccions d'hoquei patins, i durant els anys següents la seva popularització i regularització va anar augmentant. El fenomen continuava tenint molts seguidors a Catalunya, i el 1930 va néixer la Federació Catalana D'Hoquei Patins gràcies a l'organització dels diferents equips que hi havia a la ciutat de Barcelona i a la col·laboració de l'italià Luis Pironti di Campagna, qui va traduir i adaptar els estatuts de la federació del seu país. L'auge de l'hoquei es va veure frenat per la Guerra Civil Espanyola, i no va ser fins el 1943 quan va tornar a ressorgir amb la creació de la *Federación Española de Hockey*, que va integrar la catalana i altres d'altres zones del país.

El 1936 va tenir lloc el primer campionat mundial de patinatge artístic. Aquella competició incloïa, a més, l'hoquei i el patinatge de velocitat. Normalment se celebraven els campionats dels tres esports de forma conjunta. Tot i així, les primeres competicions oficials de patinatge d'Espanya, tant artístic com de velocitat, daten del 1945: onze anys més tard.

En el 1954 existien dues federacions: la d'hoquei patins i la d'herba, que fins llavors havien actuat conjuntament. Aquell any van decidir separar-se i es va incloure, per fi, el patinatge artístic i el de velocitat. També va ser llavors quan la delegació de Catalunya va prendre el nom de Federació Catalana de Patinatge (FECAPA), que conserva actualment. Durant els següents anys, els esports de patins van anar prenent molta força a Catalunya, sobretot l'hoquei, convertint els catalans en referents mundials en aquest esport.

A principis de la dècada dels anys 70, la Federació Catalana de Patinatge va quedar dividida en quatre federacions provincials, tot i que la de Barcelona era la que prenia més rellevància i era la que seguia organitzant els campionats importants, com el de Catalunya. Aquesta situació va seguir així fins el 1982, moment en què les quatre federacions es van tornar a unir en una de sola i la Federació Catalana de Patinatge va ser inscrita com a tal en el registre d'entitats esportives de la Generalitat.

⁴ Història de l'entitat. FEDERACIÓ CATALANA DE PATINATGE. Recuperat de <http://www.fcpatinatge.cat/ca/fecapa/historia-de-lentitat> [en línia]

1.3. REGULARITZACIÓ

Durant el segle passat, el patinatge va començar a consolidar-se com a disciplina esportiva. El 1924 es va fundar la Federació Internacional de Patinatge de Rodes (FIPR), que va organitzar els primers campionats de patinatge el 1947 a Estats Units. Més tard, aquesta organització va passar a anomenar-se *Federation Internationale de Roller Skating*, nom que manté actualment. Actualment la FIRS és la representant de totes les modalitats de patinatge sobre rodes i és qui gestiona totes les entitats a nivell internacional per tal que hi hagi una coherència entre les federacions dels diferents països.

A banda de la *Federation Internationale de Roller Skating*, cada país compta amb una federació que s'encarrega de gestionar l'esport a nivell intern, però sempre en acord amb el que marca la FIRS. A Espanya comptem amb la *Real Federación Española de Patinaje* (RFEP) i, a nivell català trobem la Federació Catalana de Patinatge. Tant una com l'altra, no només regulen el patinatge artístic com a tal, sinó que s'encarreguen de tots aquells esports que tenen els patins com a base. En concret, la FECAPA s'ocupa de 10 disciplines⁵: de l'hoquei (patins i en línia), del patinatge artístic i del de velocitat, del freestyle, de l'alpí en línia, del roller derby, del rollerblading, de l'skateboarding i del descens en línia.

D'aquesta manera, qui porta el control de l'esport a Catalunya és la FECAPA. Aquesta entitat, encara que sigui en un principi secundària dins el país, en realitat té molt de pes ja que els patinadors i les patinadores catalanes són qui dominen, majoritàriament, el panorama. Un exemple clar d'aquesta hegemonia es pot veure amb els resultats del campionat d'Espanya de l'any passat, on de les dues categories superiors (Júnior i Sènior masculí i femení), 9 dels 12 pòdiums van ser catalans⁶. A més a més, la presència catalana entre els participants sempre és molt superior a la de totes les altres federacions juntes. Aquest domini, només es veu trencat en situacions concretes d'algun patinador madrileny, en el cas masculí; o d'alguna gallega en el cas de les noies.

Tradicionalment, per arribar a competir a aquest nivell, els patinadors han de passar uns exàmens de manera individual. Cada nivell compta amb uns integratius (saltos, piruetes, passos o figures) que s'han d'executar a la perfecció davant d'uns jutges i amb una música coreografiada. Els exàmens són aproximadament cada mes, i el format que prenen són els de competició, on cada esportista surt a la pista a defensar la seva coreografia. Quan acaben, els jutges (que en són tres) decideixen si aproven

⁵ FEDERACIÓ CATALANA DE PATINATGE. Recuperat de <http://www.fcpatinatge.cat/ca> [en línia]

⁶ FEDERACIÓ CATALANA DE PATINATGE. Recuperat de <http://www.fcpatinatge.cat/ca> [en línia]

o suspenen aquella persona. El requisit per superar l'examen és que tots els integratius estiguin ben fets sense errors en cap d'ells.

Aquest any 2018, la normativa ha canviat i, amb ella, els diferents nivells. Així doncs, actualment hi trobem cinc nivells (un més que fins ara), que compten amb els següents integratius⁷:

- Iniciació D (duració del disc de 1'45''):
 - Creuats endavant demostrant les habilitats bàsiques del patinatge (mínim un vuit que ocupi l'eix longitudinal de la pista)
 - Creuats enrere demostrant les habilitats bàsiques del patinatge (mínim un vuit que ocupi l'eix longitudinal de la pista)
 - Àngel endavant en línia recta paral·lel a l'eix longitudinal de la pista
 - Cabriola de dos peus, mínim tres voltes
 - Puntada a la lluna
- Iniciació C (duració del disc de 2'00''):
 - Vuit creuat endavant i enrere amb dos Mohawks realitzats al punt mig de l'eix longitudinal de cada costat de la pista
 - Salt del tres amb entrada Mohawk
 - Salchow
 - Cabriola amb un peu interior enrere (amb entrada), mínim tres voltes
 - Àngel endavant amb canvi de fil
 - Seqüència de passes en línia recta, paral·lela a l'eix longitudinal de la pista. Cal cobrir al menys tres quarts parts de la pista. Ha de contenir mínim dos dels passos següents: swing, roll, flat i chassé.
- Iniciació B (duració del disc de 2'15'')
 - Metz
 - Rittberger
 - Àliga cap els dos costats
 - Cabriola alta exterior enrere, mínim tres voltes)
 - Àngel enrere amb canvi de fil
 - Voltes de vals a l'esquerra integrades en la coreografia, mínim tres girs
 - Seqüència de passes en diagonal. A més dels passos mostrats en el nivell anterior, han de contenir un tres i un mohawk
- Iniciació A (duració del disc 2'30''):
 - Flip
 - Turen
 - Metx amb entrada en transició
 - Rittberger- Rittberger- Rittberger
 - Cabriola alta exterior endavant, mínim tres voltes
 - Cabriola alta exterior enrere desplaçada, mínim tres voltes

⁷ Per a més informació, mirar glossari a l'annex (página 36)

- Voltes de vals a la dreta integrades en la coreografia
- Seqüència de passes en cercle. . A més dels passos mostrats en el nivell anterior, han de contenir un bracket i un choctaw
- Seqüència de diferents àngels, amb un mínim de dos posicions en serpentina
- Certificat (duració del disc 2'30''):
 - Àxel
 - Lutz
 - Rittberger-Turen-Salchow
 - Flip amb entrada en transició
 - Cabriola alta exterior endavant o enrere desplaçada realitzada amb posició coreogràfica, mínim tres voltes
 - Cabriola baixa o àngel desplaçada, mínim tres voltes
 - Seqüència de passes en serpentina. A més dels passos mostrats en el nivell anterior, han de contenir un roker o contraroker.
 - Seqüència de diferents àngels, amb un mínim de dos posicions en serpentina

D'aquesta manera, tots els elements bàsics del patinatge queden dividits en els cinc nivells, on cadascun té més dificultat que l'anterior. Un cop se supera un nivell, es passa al següent i no es pot tirar enrere ni començar a la meitat, sinó que s'han d'anar aprovant progressivament.

Quan un patinador o patinadora aconsegueix superar-los tots, aconsegueix el certificat d'aptitud, el qual li dóna dret a competir a nivell territorial o nacional. Un cop s'arriba fins aquí, les competicions es fan per edats:

- Aleví: 10 i 11 anys
- Infantil: 12 i 13 anys
- Cadet: 14 i 15 anys
- Juvenil: 16 i 17 anys
- Júnior: 18 i 19 anys
- Sènior: a partir de 20 anys

Cada any es duen a terme el campionat de Barcelona, el de Catalunya i el d'Espanya, en aquest ordre, i les millors classificades tenen dret a anar al següent. Les categories Júnior i Sènior, a més a més, són les convocades pel Campionat del Món. A banda d'això, les categories Infantil i Cadet aglutinen la majoria de patinadors i, prèviament al campionat de Barcelona, es fa una preselecció (en format de competició) on es divideixen per categories de 30 esportistes aproximadament depenent del resultat de cada patinadora.

Un cop s'arriba a aquest nivell de categoria, les competicions duren dos dies. En el primer, es realitza el disc curt, que és classificatori: depenent dels resultats es fa

l'ordre en el qual es competirà al dia següent. Això té importància ja que com més tard de surti, millor puntuació s'ha tret. Aquest disc ha de dura 2'30'' i s'han de realitzar un total de sis integratius:

- Àxel (simple o doble)
- Combinació de salts (simples, dobles o triples)
- Salt picat (simple, doble o triple)
- Pirueta simple
- Pirueta combinada
- Seqüència de passes

El disc llarg, que dura 3'30'' per les categories petites i 4' per les grans, és lliure i es realitza al dia següent. Sempre amb una restricció, on no es pot fer el mateix element més de tres cops, els patinadors han de demostrar de què són capaços i executar els millors salts i piruetes que sàpiguin fer.

1.4. MIRADA I ENFOCAMENT

Actualment Catalunya és una gran potència de patinatge a nivell mundial. A dades del mes de desembre de 2017, la Federació Catalana de Patinatge està formada per un total de 400 clubs o entitats, amb presència a 40 de les 42 comarques catalanes. La FECAPA compta amb 25.000 llicències d'esportistes i tècnics de 10 disciplines diferents, de les quals 16.440 corresponen al patinatge artístic, segons dades de l'any 2015, les últimes que hi ha disponibles.

Per tant, el patinatge és un esport molt practicat a Catalunya, només superat pel basquetbol (66.212 fitxes federatives), el futbol (131.292), el golf (30.097) i el ciclisme (19.209). Tot i així, no és un tema d'interès social i en comptades ocasions se'n parla als mitjans de comunicació, a pesar que hi hagi patinadors, patinadores i clubs que es trobin en la cúspide del patinatge mundial, com és el cas del Club Patinatge Artístic Olot, que s'ha proclamat campió del món 11 cops en els últims 12 anys, només vençuts l'any 2012 per un altre club català: el Reus Deportiu.

A més a més, els patinadors que han de participar en competicions de caràcter internacional tenen moltes dificultats, sobretot econòmiques, a l'hora d'haver d'assistir. A diferència d'altres esports, on els participants cobren un sou o, fins i tot, diners extra per guanyar una competició, els patinadors han d'autogestionar-se el seu propi viatge. A banda d'això, normalment també han de pagar el viatge del seu entrenador si volen que aquest pugui assistir amb ell a la competició. Això suposa un preu econòmic molt alt tenint en compte que molts cops els mundials es realitzen en països llunyans (el 2017 es va realitzar a la Xina).

Per tant, el món del patinatge, tot i que està molt estès arreu de Catalunya, no acaba de guanyar importància en l'agenda dels mitjans. És per això, que aquest reportatge vol donar a conèixer un esport molt practicat però, a la mateixa vegada, desconegut. D'aquesta manera, pretén fer visibles les diferents dificultats dels esportistes i difondre informacions que fins ara han estat amagades sota les prioritats dels mitjans de comunicació del nostre país.

El motiu de l'elecció d'aquest tema és l'interès personal que tinc sobre el tema. Des dels sis anys fins l'actualitat he estat molt vinculada al món del patinatge de diferents formes. Durant 14 anys he estat patinadora, primer a nivell escolar i posteriorment a nivell federatiu. Més endavant em vaig convertir en monitora de nenes petites a diferents escoles i, posteriorment, vaig aconseguir el títol de jutge. Actualment treballo com a entrenadora en un club.

Tocant un munt de branques diferents del patinatge he descobert les diferents vessants d'aquest esport i l'he pogut conèixer a diferents nivells. És per això que el motiu de la tria del reportatge és poder donar-li més difusió a un esport que sempre he considerat meravellós però que, a la mateixa vegada, té moltes dificultats externes que podrien millorar si se'l conegué més.

1.5. ESTRUCTURA

L'estructura que presentarà el reportatge serà un format més humà, de manera que es puguin donar a conèixer diferents testimonis del món del patinatge. La intenció és que es pugui sentir la veu d'integrants de diferents parts de l'esport i no només patinadors.

Mitjançant una redacció narrativa, s'aniran introduint elements d'entrevistes fetes a aquests protagonistes. El reportatge, en tot cas, serà de tipus interpretatiu ja que la meua visió subjectiva com a persona que es troba dins del món del patinatge hi serà forà present.

Enguany, el format que ha estat vigent durant els últims 40 anys ha canviat de forma considerable. Fins ara, el patinatge federatiu estava format per quatre nivells (Iniciació C, B, A i Certificat), cadascun amb més dificultat que l'anterior, que s'havien de superar per poder aconseguir el certificat d'aptitud, moment en el qual es passava a ser considerat un patinador de categoria. Com s'ha explicat anteriorment, s'ha afegit un nivell, el D, i s'han reestructurat els integratius de cadascun.

A banda d'això, el canvi més notori que s'ha implementat és la nova forma de patinar. La filosofia *Rollart*, que és com s'anomena el nou sistema, és una forma diferent de veure i entendre el patinatge. Ara, la part artística prendrà molt més pes del que tenia fins ara i això vol dir que els patinadors que eren més tècnics no tenen perquè seguir

dominant el panorama del patinatge, ja que prevaldrà una persona que no sigui tan bona executant els elements de dificultat però que, en canvi, domini el patinatge en el seu abast més artístic.

Cal tenir en compte que la influència del patinatge artístic sobre gel és molt gran dins el món del patinatge. Podríem considerar la modalitat de gel com el germà gran ja que hi ha molts més professionals i tècniques reconegudes que han arribat a l'artístic sobre rodes des del món del gel, un món molt més estudiat i més professionalitzat com a esport.

Per tant, aprofitant aquest canvi de paradigma que ha capgirat l'esport tal i com l'hem conegut fins ara, posarem la mirada en un món molt desconegut per la societat en general, però a la vegada molt practicat pels catalans i dels quals en destaquem a nivell mundial.

1.6. EL PATINATGE ARTÍSTIC: ESPORT O CULTURA?

Tot i que totes les persones que formen part del patinatge artístic no tenen cap mena de dubte que es tracta d'un esport, per d'altres això no queda tant clar. És per això, que cal posar en context el patinatge artístic per tal de veure que no és una branca més de la cultura del nostre país, sinó que és un esport de ple dret.

És evident que hi ha una basant artística molt important de fet, el propi nom de l'esport ho indica així). Els mitjans de comunicació sempre inclouen les notícies, tot i que poques, sobre el patinatge artístic en la seva secció d'esports. En canvi, amb altres disciplines com poden ser el ballet o la dansa, això no passa, sinó que sempre ho trobem a l'apartat de cultura.

Per tal de considerar si el patinatge és un esport més o, per contra, s'hauria d'emmarcar en un context de cultura, s'han de tenir en compte els següents factors.

En primer lloc, cal dir que el patinatge artístic sobre gel és considerat esport olímpic des de principis del segle passat⁸. El 1908 va ser acceptat com a tal i la primera competició de patinatge olímpic es va realitzar en els jocs del 1924, a França. Actualment, l'esport està emmarcat dins dels Jocs Olímpics d'Hivern (que, casualment, han tingut lloc el present any 2018).

En els últims anys, des de les entitats que regulen el patinatge artístic sobre rodes i els integrants dels diferents clubs d'arreu del món s'està lluitant perquè aquesta modalitat de l'esport sigui reconeguda com a olímpic. De moment, l'òrgan més

⁸ Patinaje artístico sobre hielo. *EcuRed*. Recuperat de https://www.ecured.cu/Patinaje_art%C3%ADstico_sobre_hielo

important, la *Federation Internationale de Roller Skating*, va ser acceptada el 2011 dins el Comitè Olímpic Internacional com a representant de tots els esports sobre rodes. Aquest, és el primer pas per aconseguir-ho.

Un altre factor que cal tenir en compte a l'hora de considerar el patinatge un esport i no una branca dins de la cultura és el lloc on es realitza. A diferència de la dansa o el ballet, que tenen lloc en teatres i escenaris, les competicions de patinatge sempre es realitzen en pavellons. Els entrenaments, a més, també es realitzen en el mateix lloc, o en camps de futbol descoberts. És important tenir en compte que el terra no pot ser qualsevol, sinó que ha d'estar completament llis i sense forats. El més comú és que les pistes siguin de parquet o de terratzo.

Els patinadors i les patinadores no només entrenen a pista, sinó que fan molt exercici físic abans d'entrenar o, fins i tot, els dies que no es posen els patins. Una part molt important es fa en els gimnasos, on els esportistes han d'agafar força per poder realitzar després els exercicis que se'ls demana quan competeixen al nivell més alt, com salts triples i piruetes amb posicions complicades.

Cal tenir en compte que les competicions de patinatge duren dos dies. Tant en el disc llarg com en el disc curt, els patinadors realitzen molts salts de més d'una volta i per poder fer això durant tanta estona sense parar, s'ha de tenir un gran fons físic. La preparació és molt necessària i important.

Un dels punts que ajuden a donar pes a la part artística i cultural és el vestuari que s'utilitza. Per les competicions, els patinadors i, sobretot, les patinadores, porten uns vestits – anomenats mallot – que no solen ser una roba típica pels esportistes. Això es deu a que el mallot és un complement de la música i de la coreografia, de manera que totes tres tenen relació. És cert que en els últims anys hi ha hagut una evolució força notòria pel que fa a l'estètica. Això es deu a l'aparició de teles que permeten dissenys cada cop més sofisticats i, sobretot, a la substitució dels lluentons pels brillants.

Tot i així, durant el reportatge s'analitzen més detingudament aquests aspectes i s'arriba a la clau per tal de respondre la pregunta i saber perquè és un esport i no cultura.

LA VISIBILITAT DEL PATINATGE ARTÍSTIC SOBRE RODES A CATALUNYA: ESPORT O CULTURA?

EL PATINATGE CATALÀ

Cada any es duen a terme desenes de competicions de patinatge artístic a Catalunya, i això tenint en compte tan sols les oficials. Concretament, aquest 2018 es realitzaran unes 120 competicions i una cinquantena d'exàmens. A més a més, també s'ha de tenir en compte que cada club organitza al menys un campionat propi on es conviden patinadors d'altres llocs propers. És per això que fàcilment podem arribar a les 250 o 300 competicions dins l'àmbit català, tal com assegura Eduard Casals, president del Comitè Català de Patinatge Artístic.

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), el 2015 – últim any del qual hi ha un recompte – hi havia un total de 608.658 llicències federatives. De totes aquestes, 16.440 corresponien a fitxes de patinatge. Tenint en compte això, dels 72 esports diferents reglats a Catalunya, el patinatge és el vuitè més practicat a nivell federatiu, només superat pel futbol (131.292), el basquetbol (66.212), la caça (43.160), el golf (30.097), l'excursionisme (38.234), el tennis (25.510) i el ciclisme (19.209).

A tot això se li han de sumar tots aquells infants que practiquen el patinatge a nivell escolar, que en són molts. Aquesta xifra és difícil de calcular ja que gairebé totes les escoles ofereixen l'activitat a les famílies i no totes participen en competicions reglades. Tot i així, aquest any 2018 el Consell de l'Esport Escolar de Barcelona ha comptabilitzat 1.000 patinadors que han participat en les proves de pas de nivell durant la primera meitat de l'any en la categoria d'individual.

Tot i així, pocs cops els mitjans de comunicació fan ressò d'aquest esport. Totes aquelles persones que no segueixen el patinatge i no s'hi troben dins, mai sabran qui és el campió d'Espanya o qui ha guanyat l'uropeu aquell any, encara que sempre siguin patinadors catalans. Cas ben contrari al dels esports anomenats majoritaris, com el futbol o el bàsquet on, encara que t'interessi ben poc, les notícies fan impossible que algú no s'assabenti de qui ha guanyat la lliga.

Tenint en compte la categoria de lliure, que és la reina del patinatge, en els últims 5 anys hi ha hagut 10 pòdiums espanyols, dels quals 9 són catalans, en el campionat mundial. A més, també s'ha de tenir en compte força quarts i cinquens llocs. És per això que podem assegurar que Catalunya és una regió pionera en el patinatge artístic

dins d'Espanya i, per suposat, dins el panorama mundial. Cèlia Massana, jutge per la Federació Catalana de Patinatge assegura que “dintre del poc bombo que se li dóna, tenim molt bons patinadors i arriben a molt bones posicions. Òbviament hi ha altres països que tenen molts més recursos i tenen patinadors boníssims però Espanya, i Catalunya en concret, és una de les zones amb més nivell de patinatge a nivell mundial”.

UN ESPORT POC CONEGUT

I és que els pocs recursos que tenen els patinadors, els entrenadors i els clubs és força notori. Els patinadors d'elit que dediquen la seva vida al patinatge, no tenen la oportunitat de viure d'això. De fet, ells practiquen l'esport sense cobrar cap mena de sou per fer allò. El Pere Marsinyach, ha participat en 8 europeus i 5 mundials. S'ha proclamat campió d'Europa en dues ocasions i subcampió en una i ha guanyat el campionat del món dos cops, a més d'un segon lloc i un tercer. Actualment, és el patinador masculí que millors resultats ha obtingut en els últims anys, i explica que “la satisfacció personal és l'únic que cobrem, desgraciadament”. Com podem comprovar, això dista molt dels preus desorbitats que guanyen altres esportistes, com els jugadors de futbol. Concretament, la selecció que guanyi el mundial que se celebrarà aquest 2018 s'endurà 34 milions i mig d'euros de premi.

A banda d'això, cal remarcar que les competicions són completament autogestionades. Tal com explica Mònica Gimeno, quatre cops campiona d'Europa, plata l'any passat en el campionat del món i bronze en dues ocasions; explica en una entrevista concedida a *Euronews* com la *Real Federación Española de Patinatge* (RFEP) només paga el viatge a l'entrenador oficial per anar al mundial: “la Federació escull l'entrenador oficial i, si tens la sort que a més a més és el teu propi entrenador, tens sort i no has de pagar res. Si n'és un altre i vols que vingui el teu amb tu, amb el que has treballat tot l'any, o te'l pagues tu o ho parles amb el teu club”.

Un dels grans problemes del finançament del patinatge artístic es deu a les poques publicitat i difusió que se'n fa pels mitjans de comunicació. El futbol és capaç de moure tants diners gràcies als patrocinis de grans empreses que inverteixen en ell. Degut a això, és un tema que sempre està en l'agenda dels mitjans. Xavier Serrano, periodista esportiu de l'agència de notícies Àrea 11, confessa que “la veritat és que mai he escrit una notícia de patinatge i, a més a més, tampoc sabia ben bé com fer-ho. No crec que ningú de l'agència ho hagi fet: no és un esport que estigui en la nostra agenda perquè considerem que a les persones els hi interessin més d'altres. La gran majoria de notícies són sobre futbol”.

Un fet que cal tenir en compte és que el patinatge és un esport majoritàriament femení. Això és un gran inconvenient ja que socialment els esports masculins estan millor acceptats que els practicats per dones. La imatge que en general te la societat

de la dona i de l'home és molt diferent i això influeix en quin tipus d'esport prefereix practicar un i altre. Així doncs, en moltes ocasions es relaciona a la dona amb la bellesa mentre que l'home amb la força. Per tant, normalment els esports que estan considerats "femenins" són aquells que tenen un punt estètic, com la gimnàstica rítmica o la natació. És evident que el patinatge artístic entraria dins aquesta definició, ja que el component estètic és molt elevat i important a l'hora de competir. Tot i així, l'esport més practicat per les dones és el basquetbol, amb un total de 22.210 llicències. Per altra banda, els homes prefereixen aquells esports on han de posar més a prova les seves qualitats físiques, com pot ser el futbol.

En l'esport d'elit, les dones tenen més dificultats que els homes. El factor més important, és l'econòmic. Sembla ser que l'esport femení no és rendible i això es deu al poc patrocini que té, cosa que, en un món on l'esport mou tants diners, és un punt que influeix molt. Això, a la mateixa vegada, prové de la poca difusió que hi ha en els mitjans de comunicació de l'esport femení. Cada dia escoltem notícies de futbol, del Barça o del Madrid. Per força, acaba interessant i agradant que la televisió, la ràdio i la premsa ens parlin i ens informin de tot el que té a veure amb el món del futbol. Si això passés amb les dones, hi hauria el mateix efecte? Provablement sí. L'agenda dels mitjans sense dubte influeix en el que el públic acabarà parlant al carrer i pel que s'interessa. Avui dia, si no surts pels mitjans, no existeixes, fet que influeix molt negativament en la difusió de l'esport femení. Per tant, com més esport masculí hi hagi en els mitjans, més interessarà respecte el femení.

Segons un estudi publicat pel Consell Audiovisual d'Andalusia el passat mes de desembre, del total del temps dedicat a l'esport pels mitjans, només el 9% corresponia al femení. A més a més, el 75% parlava exclusivament de futbol masculí. A banda d'això, l'estudi també destacava com la majoria d'intervencions estaven fetes per homes, de fet, només el 4% corresponien a veus femenines. A més a més, cal sumar-hi que tan sols el 3,6% dels i les periodistes eren dones.

Els avantatges que tenen els homes respecte les dones són evidents. Tal com explica l'Andrea Benedito, jugadora d'hoquei en el Club d'Hoquei Xaloc i de la selecció valenciana, en el seu esport "ser esportista d'elit és mil cops més fàcil si ets noi, encara que siguis millor jugadora. En partits importants es nota molt la diferència ja que les nostres grades sempre estan buides mentre que les de la secció masculina s'omplen, i això que tenim més prestigi nosaltres".

Pel que fa al patinatge i agafant dades dels campionats de Barcelona d'aquest any, hi ha hagut 4 participants en la categoria júnior masculina i 6 en la sènior, mentre que en les femenines eren 41 i 33 respectivament. A més, cal tenir en compte que el campionat de Barcelona masculí té lloc durant un cap de setmana per a totes les categories, mentre que per les femenines calen fer grups segons el nivell de les patinadores dins de cada edat degut a l'alt nombre de participants. Per posar un

exemple, la categoria cadet o la juvenil divideix les patinadores en fins a 4 grups de 30 cadascun.

Dins el món del patinatge, però, la diferència entre categories masculina i femenina no és tan notòria. Cecilia Tomás, entrenadora del Club Patinatge Montgat durant 29 anys, diu que els nens “no tenen un aprenentatge diferent. Només fem diferència en el vestuari i per normativa, els nens duen pantaló i les nenes faldilla, aquesta és l’única diferència”. El que sí és cert és que els patinadors masculins tenen més potència, i això els diferencia quan van creixent i competint en categories més grans, és per això que “de cara a competicions sí que diferencien la part masculina i femenina ja que són minoria i, a més, tenen més oportunitats”, explica la Cecilia.

El desconeixement que es té en general del patinatge també es deu a l’especificitat del patinatge. Amb això, es vol dir que és un esport molt tècnic i no tothom és capaç de saber les normes. Per posar un exemple, les famílies que hi estan vinculades directament perquè els seus fills o les seves filles el practiquen, molts cops no són conscients del reglament i els hi és difícil valorar si un exercici concret en una competició és correcte o no.

És per això que les formacions pels tècnics i pels jutges són molt importants de cara al bon funcionament de l’esport en general i de les competicions en concret. Actualment la Federació Catalana de Patinatge (FECAPA), regula els tècnics en tres nivells: el nivell 1 equivaldria a l’entrenador més bàsic, com per exemple un club que no porta patinadors a competicions de fora de Catalunya; el nivell 2 seria aquell que pot portar alumnes a campionats espanyols i, el nivell 3, equivaldria a l’entrenador nacional, aquell que té total llibertat per anar a competicions internacionals. Aquest últim títol equival a un grau superior en esports i és, per tant, una formació important en l’expedient del tècnic.

Com és normal arribar a tenir tots aquests reconeixements no és fàcil, sinó que s’han de passar tot un seguit d’hores de classe, de pràctica i d’exàmens força importants. Això, a més, també passa amb els jutges. Per tal d’aconseguir ser membre del comitè de valoració s’han de tenir una sèrie de requisits importants. En primer lloc, és imprescindible haver aprovat el Certificat d’Aptitud⁹. En segon lloc, cal tenir més de 16 anys i tenir la secundària obligatòria aprovada. En tercer lloc, cal aprovar el curs que et dona dret a exercir com a jutge per a la Federació.

Aquest curs consta de 6 parts, que corresponen a les 5 modalitats del patinatge artístic més la normativa: lliure, figures obligatòries, dansa, parelles, xou i, a més, reglament. En un cap de setmana es produeixen les classes teòriques i les pràctiques, i és obligatori aprovar-ho tot per tal d’aconseguir el títol. En l’últim curs que es va fer,

⁹ Per a més informació llegir la introducció, pàgines 8 i 9.

el 2016, de 72 persones que s'hi van presentar només 15 van aconseguir el seu objectiu.

Aquest mateix fet és un inconvenient a l'hora del reconeixement de la societat cap aquest esport com es comentava abans. Al igual que en altres esports les normes i el reglament són coneguts per tothom, el patinatge juga amb el handicap de la complexitat. És per això que, si no has estat patinador o molt ficat dins el moviment de l'esport, és difícil reconèixer el que s'està veient quan algú patina en una competició o un entrenament.

Les formacions són constants i són realment importants per tal de garantir el bon funcionament i la màxima objectivitat. S'ha de tenir en compte que és un esport on la part artística també és valorada i, per tal de fer això, cal tenir molt clars els criteris perquè es pugui fer de la manera més acurada possible.

LA IMPORTÀNCIA DE L'ESTÈTICA

Tal com diu el nom, el patinatge artístic sobre rodes té un alt component estètic. Per suposat, això no vol dir que sigui el més important ja que encara que “tot i que la part artística té un munt d'importància – el patinatge està emmarcat en un espai artístic, de música i d'interpretació – l'objectiu final està bastant clar: fer correctament els integratius i anar superant-los” explica Cèlia Massana.

Amb el canvi de normativa que s'ha introduït enguany, s'ha intentat equilibrar la part artística amb la tècnica. Fins ara, realitzar correctament els integratius era el més important i la puntuació en una competició es basava, sobretot, en això. A partir d'aquest 2018, però, se li donarà molta més importància a les sensacions que pot tenir una coreografia. Tal com explica Cecilia Tomás, “haviem arribat a un punt d'obsessió per la dificultat i s'estava oblidant que parlem de patinatge artístic. Molta gent no sap que és un triple, però sap si aquell ball és bonic i ha transmès sentiment. Perquè la gent gaudeixi mirant un ball, ho ha de tenir tot”.

Per aquest mateix motiu, el reglament ha canviat per complet. El nou sistema, anomenat *Rollart*, pretén fer el patinatge molt més vistós i agradable a la vista. Un dels motius pels quals s'ha implementat el nou sistema és per intentar enganxar més a la gent que no en sap tant.

Com sempre, el patinatge artístic sobre gel és un gran referent pel món de les rodes. “És un model a seguir perquè és molt estrany que algú posi la tele i vegi patinatge de gel i no es quedi enganxat per les coreografies, les músiques, la sensació que tot sigui molt fàcil... i no ho es! Però el més important és que enganxa, i això es el que hem d'aconseguir al patinatge de rodes: que enganxi i a tot el públic, i que sigui un gran espectacle, com el gel”, expressa Cecilia Tomás. Des de fa anys els dos models no tenen res a veure, i és per això que s'està fent un esforç perquè el patinatge sobre

rodes es pugui apropar al de gel, un esport que té molta més difusió i tirada, tot i que no en excés.

Gràcies al *Rollart* es pretén deixar una mica la part tècnica de banda per potenciar l'artística. Això no vol dir que s'oblidi del tot, sinó que sempre es valorarà millor un patinador o una patinadora que hagi realitzat una coreografia treballada i que hagi transmès en la pista encara que no tingui tanta dificultat que un altre que hagi realitzat un exercici més difícil però que no tingui expressió artística.

Una altra cosa que cal tenir en compte a l'hora de valorar en una competició és el vestuari. El patinatge és un esport en el qual s'utilitza una roba concreta tant per entrenar com per competir. Els vestits que s'utilitzen s'anomenen mallot pels dos sexes: els homes solen portar dues peces, uns pantalons i una part superior; mentre que les dones utilitzen un vestit amb faldilla curta. En tots dos casos, el vestuari sempre ha d'anar cenyit per tal que es puguin veure les posicions del cos dels patinadors.

Tot i que la vestimenta està regulada – per exemple perquè vagi d'acord amb l'edat dels patinadors o no s'ensenyi més del compte – en els últims anys ha evolucionat de manera substancial. La substitució dels lluentons pels brillants i l'aparició de noves teles com la *licra* han estat una gran revolució i, actualment, totes les patinadores i patinadors utilitzen mallots amb dissenys molt sofisticats.

Aquests vestits tenen un objectiu concret: ajudar a la interpretació de la part artística. Una de les característiques de l'art és explicar una història, cosa que també es pretén fer en el patinatge. En d'altres modalitats, com el xou, això queda reflectit d'una manera més clara que en el lliure i, de fet, cada cop s'estava abandonant més. Amb el *Rollart*, es tornarà a potenciar aquesta part.

Per altra banda, també cal tenir en compte que en una competició els patinadors i patinadores interpreten una música. “En el patinatge, tot és un. La discografia, els estils, la música i el mallot han d'estar lligats per poder arribar a transmetre allò que es vol” assenyala Imma Carreño, entrenadora nacional de patinatge artístic per la Federació Catalana de Patinatge. La música és, provablement, una de les coses que més sensacions poden arribar a transmetre a aquelles persones que l'escolten i, per tant, un element essencial en el món del patinatge.

Per això mateix, l'elecció de la música ha de ser l'adequada pel patinador o patinadora, ja que serà qui l'interpreti. A més, tota la coreografia anirà en acord al ritme de la música i als tempos que marqui.

Cal tenir en compte que tant el vestuari com la música no són coses avaluables en una competició. Els jutges ho mai valoraran ni ho penalitzaran, sempre i quan es trobi en els marges que marca el reglament. Tot i així, sí és cert que la impressió artística

compta i que, per tant, són coses que inconscientment es tindran en compte a l'hora de puntuar.

És justament per tots aquests motius pels quals molta gent dubta sobre si el patinatge artístic, tant sobre rodes com sobre gel, és un esport del tot o, per altra banda, és un art emmarcat en un context de cultura. Per tots els membres que formen part del món del patinatge, la pregunta no té cap mena de sentit, ja que el veuen com un esport sense cap mena de dubte.

Tot i així, per part de la societat no queda massa clar, i és per això que cal fer referència a un seguit de característiques que acaben definint el patinatge com un esport de ple dret.

ESPORT O CULTURA?

El patinatge artístic tant sobre rodes com sobre gel és un esport, encara que hi hagi persones que ho posin en dubte.

Fent entrevistes per documentar aquest reportatge, sempre sortia el tema i les persones es quedaven ben parades sense saber, ben bé, perquè no se l'hauria de considerar esport. La jutge Cèlia Massana argumenta "per què no hauria de ser un esport? Què diferencia el ballet del futbol? Per mi no hi ha tantes diferències: hi ha un entrenament físic per aconseguir uns objectius finals que poden ser tant donar-li cops a la pilota i que l'encerti, com fer una pirueta".

Tot i que no solen haver-hi notícies que facin referència al món del patinatge, quan n'hi ha apareixen sempre a les pàgines o a la secció dels esports. Els mitjans, per tant, no tenen tants dubtes sobre que el patinatge és esport. "És cert que hi ha un component artístic molt alt i que està molt present, però l'exercici físic que fan els patinadors és molt important. La veritat és que mai l'he considerat una cosa diferent a un esport i el format de competició directament porta a pensar això" explica Xavier Serrano.

Tot i així, hi ha una cosa que sí marca la diferència entre el ballet i la resta dels esports i que és la clau per entendre perquè el patinatge sí és un esport de ple dret i, en canvi, el ballet no. Per entendre això, primer hem de saber quina és la consigna que s'utilitza per decidir què és considerat esport i què no. Segons el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, un esport és un "exercici corporal d'agilitat, destresa o força, que es practica individualment o en grup, amb finalitat lúdica o competitiva i seguint unes regles establertes".

Llegint això, per tant, podem veure que el patinatge segueix les consignes que calen. En primer lloc, és innegable que hi ha quantitats de competicions durant l'any, per tant

el vessant competitiu existeix. Això, però, no es pot dir d'altres disciplines no considerades esport, com el ballet, on es representen obres i no es fan amb caràcter competitiu.

En segon lloc, existeix una normativa que regula cada aspecte del patinatge artístic. Cada federació té un reglament que marca les normes de cada país o regió, sempre en acord a les de la FIRS. És important que, més o menys, totes siguin semblants ja les competicions internacionals estan sota el paraigua de la Federació Internacional, i, per tant, els patinadors dels diferents països han d'ajustar els seus exercicis a la normativa vigent.

Per tant, si ens ajustem a la definició d'esport, no hi ha espai pels dubtes sobre si el patinatge artístic pertany a aquest grup o, per contra, es tracta d'un art emmarcat en un context de cultura. La Cèlia Massana corrobora que "el reglament fa que el patinatge sigui un esport ja que hi ha normes clares i descrites. Hi ha un reglament en el patinatge, fins i tot la part artística està reglamentada. A més, mentre que hi ha competicions, no n'hi ha de ballet, sinó que el fas; i aquesta és la diferència entre un i altre".

A tot això, se li ha de sumar que el patinatge artístic sobre gel està inclòs com a esport olímpic. Això va ser l'any 1908 i, actualment, es pot veure en els Jocs Olímpics d'Hivern en totes les seves modalitats.

En els últims anys, des de les entitats que regulen el patinatge artístic sobre rodes i els integrants dels diferents clubs d'arreu del món s'està lluitant perquè aquesta modalitat de l'esport sigui reconeguda com a olímpic. De moment, l'òrgan més important, la *Federation Internationale de Roller Skating*, va ser acceptada el 2011 dins el Comitè Olímpic Internacional com a representant de tots els esports sobre rodes.

Aquest procés va començar l'any 2004 per part de la COI. Juntament al patinatge sobre rodes, també es tenia la intenció d'afegir el karate, el golf, el rugbi i l'esquaix. Es preveia que el patinatge ja podria estar present en els Jocs Olímpics del 2012, que es van celebrar a Londres, però 6 anys més tard, encara no hi ha noves notícies i sembla ser que tot el procediment està fora estancat o, com a mínim, es mou a una velocitat molt lenta.

"Des de la Federació seguim fent pressió per tal de poder convertir el patinatge artístic sobre rodes en esport olímpic. Crec que ens ho mereixem. Després de seguir tots els passos i de rebre el suport del món del patinatge amb un recull de firmes, vam aconseguir entrar en el comitè olímpic. Tot està anant lent, però no abandonem el nostre somni i seguim intentant-ho", assegura Eduard Casals. Sembla ser, doncs, que encara trigarem un anys en poder veure la resolució del tema.

Un altre factor que s'ha tingut en compte a l'hora de justificar el patinatge com un esport és el lloc on es practica i on es competeix. En general, les disciplines considerades cultura oficialment solen tenir lloc en escenaris o en centres culturals. L'exemple clar és el ballet, que sempre es representa en teatres.

A més a més, cal afegir una cosa curiosa, i és que en les disciplines culturals s'"assaja", però en el patinatge s'"entrena", tal com s'anomenaria en qualsevol altre esport.

A diferència d'això, el patinatge té lloc en pavellons i centres esportius. L'ambient que hi ha en els dos espais és molt diferent, per suposat: mentre que en un ballet podem respirar un aire molt més tranquil i simplement el públic va a veure aquella actuació concreta, en una competició de patinatge l'ambient està molt més carregat, ja que no deixa de ser una competència i el públic té interès en veure guanyar un o altre.

El fet que les competicions es produeixin allà té un motiu, i és que és necessari un espai que estigui dins de les dimensions reglades i, a més, que tingui un terra on es pugui practicar sense dificultat. Això vol dir que sigui llis i sense forats. Els materials més comuns que s'utilitzen són el parquet i el terratzo, ja que són els que més afavoreixen el patinatge fluid.

Els entrenaments també es produeixen en aquests pavellons, ja que una de les parts més importants són els salts i les piruetes amb patins i s'han de realitzar en el mateix lloc de la competició. El patinatge es basa en aquests dos elements, que es van complicant a mesura que els esportistes avancen de nivell.

Tot i així, no només entrenen a pista, sinó que un bon entrenament té diferents parts i, moltes d'elles, són sense els patins. Com en qualsevol esport, el patinatge necessita moltes hores de dedicació setmanals, que es van incrementant a mesura que es puja de nivell i de categoria. Un patinador pertanyent a un nivell baix-mitjà hi dedica unes 6 hores setmanals, mentre que els d'elit poden arribar a dedicar més de 15 o 20 hores repartides en els diferents tipus d'entrenaments que realitzen, i això en èpoques tranquil·les on no hi ha competicions.

A més a més, un altre fet que reforça la idea que el patinatge és un esport és que a Catalunya els patinadors de més alt nivell gaudeixen dels privilegis dels esportistes d'elit i són considerats com a tal. Al igual que altres personatges més coneguts del món de l'esport, estan inclosos dins el Centre d'Alt Rendiment (CAR) de Catalunya, que es troba a Sant Cugat del Vallès.

D'aquesta manera es realitzen estades on els patinadors concrets, que pertanyen a diferents clubs d'arreu del territori, van a entrenar junts. A més a més, en ocasions també hi han anat patinadors d'altres llocs d'Espanya, ja que el CAR català és qui té millor programa del país.

Els patinadors i les patinadores d'elit, per tant, han de seguir tot un programa d'entrenaments que signifiquen un alt esforç físic, com en qualsevol esport. És per això que des del món del patinatge “es considera un esport molt sacrificat amb una recompensa massa baixa, tenint en compte tot el treball que hi ha darrera” assegura Imma Carreño.

EL TREBALL DEL PATINADOR

Tal com vàiem anteriorment, els patinadors i patinadores no cobren absolutament res per practicar l'esport, ni tan sols els d'elit. És més, de fet, han de pagar per poder fer l'activitat i que els entrenadors puguin tenir un sou.

Per tant, és una “feina” que es fa per amor a l'art. El que passa sovint, però, és que els patinadors coneguts i que tenen un nom dins el món del patinatge realitzen tecnificacions a diferents clubs. La resta paga una part per inscriure's i una part d'aquests diners van a parar a les seves butxaques. A més, també compten amb les possibles contractacions a diferents festivals de patinatge que es fan durant l'any on realitzen una exhibició. Tot i així, viure de l'esport és molt difícil fins que no et converteixes en entrenador.

És, doncs, una feina molt poc valorada tenint en compte tot el treball i la dedicació que hi ha al darrera. Un patinador d'elit arriba a entrenar moltes hores durant la setmana, repartides en diferents modalitats que no totes tenen perquè ser amb els patins posat. El Pere Marsinyach, per exemple, hi dedica 18 hores a la setmana directament als entrenaments, repartits en gimnàs, tecnificació, coreografia i treball físic. A més, també s'han de tenir en compte totes aquelles hores que no van directament als entrenaments però que sí tenen relació amb el patinatge, com per exemple la preparació del vestuari – que ocupa molt més temps de l'imaginable – els viatges i els trasllats fins a competicions o entrenaments o els diferents festivals en els quals ha de ser-hi present.

Aquestes hores es veuen incrementades exponencialment durant les èpoques de l'any que hi ha competicions: “sol ser bastant flexible setmanalment parlant, hi ha algun entrenament fixe, i llavors tots els extrems els realitzem depenent de la setmana i lloc. En quant a la temporada a l'inici sempre es dedica més a físic i coreogràfic, mentre que en aquests moments de la temporada [que és l'època de competicions], és absolutament tècnic”, explica.

Els entrenaments mai són iguals. Sempre n'hi ha alguns de fixes però depenent del moment de la temporada on s'és, es treballa més una cosa o una altra. “A l'inici és important treballar la part física per tal de recuperar tot allò que s'ha pogut perdre durant l'aturada de les vacances. La intenció és anar augmentant la intensitat

progressivament per tal d'arribar a un pic que simbolitza el màxim que pot donar el patinador en qüestió. Aquest pic ha de produir-se en el moment clau de la temporada, on els esportistes tenen les competicions importants" assenyala l'entrenadora nacional Imma Carreño. El moment més important de la temporada sol anar de març a maig, depenent de la categoria i de la modalitat. A més, el mundial sempre es produeix entre finals de setembre i principis d'octubre. Aquest any tindrà lloc a França del 3 al 13 d'octubre.

Com qualsevol esportista d'elit, el sacrifici que han de fer és elevat. A pesar de no viure del patinatge, sí que viuen per ell i és per això que molts cops han de posar per davant els entrenaments a la seva vida persona o als estudis. "Desgraciadament he hagut de deixar de banda moltes coses durant la meva vida. A més, combinar universitat amb esport professional no és mai fàcil, i degut al gran nombre d'hores i responsabilitat he hagut de sacrificar moltes vacances, feines, entre altres coses", es lamenta el Pere.

A pesar de tots aquests sacrificis que han de fer els patinadors, ells segueixen endavant. "En aquests moments he de donar moltes coses per poder seguir patinant, però també me n'aporta moltes d'altres bones, ja que és la base de la meva satisfacció personal després del gran esforç, una motivació pel futur degut als reptes, i un gran nombre d'amistats" confessa el Pere Marsinyach.

El patinatge és un esport on només compta el component físic, sinó que hi ha una part molt important que té a veure amb la mentalitat. Per tal de realitzar els salt i les piruetes més difícils és necessària molta concentració i estar preparat mentalment és imprescindible per a qualsevol patinador, sobretot per aquells que s'hi dediquen professionalment ja que, a més, han d'aguantar les pressions de les competicions més importants, on s'hi juguen el seu futur dins l'esport.

És per tot això que la preparació psicològica és un punt que s'ha de tenir en compte i que s'ha de treballar durament mitjançant exercicis i, també, amb l'ajuda de psicòlegs esportius.

LA PSICOLOGIA EN L'ESPORT

L'objectiu de la psicologia en l'esport és proporcionar una visió àmplia sobre els diferents factors psicològics i socials que influeixen en el rendiment esportiu i, a la mateixa vegada, introduir pautes d'actuació.

Avui en dia és freqüent sentir en entorns esportius comentaris negatius. Aquests tipus de comentaris condicionen el rendiment dels esportistes: quan algú en rep un, involuntàriament li afecta. Això pot provocar problemes i la creació de barreres en el món de l'esport.

Aquesta teoria procedeix del desconeixement que actualment es disposa de treballs i estudis sobre el comportament humà en entorns esportius – objecte d'estudi de la Psicologia de l'Esport – i de tècniques efectives per poder modificar-lo – *coaching* esportiu.

Un esportista d'alt rendiment necessita desenvolupar no només una excel·lent forma física i un elevat grau de control de les tècniques i tàctiques pròpies del seu esport, sinó que també ha de tenir fortalesa mental, desenvolupar l'autoconfiança, la concentració i la resistència a l'estrès. A més a més, també cal tenir en compte que per mantenir-se en la millor de la seva condició física requereix un alt grau de motivació que li permeti invertir el temps i l'esforç necessaris per arribar al seu objectiu.

Per treballar aquest tipus de problemes psicològics hi ha diferents mètodes demostrats que ajuden a superar els reptes, però sempre tenint en compte que la gran majoria dependrà de l'estat mental de l'esportista en qüestió.

La preparació psicològica en qualsevol esportista consisteix en sis factors, tal com explica Jorge Albalade, graduat en Psicologia per la Universitat Jaume I i entrenador personal: contribuir al perfeccionament de processos psíquics – representacions, atenció, memòria, pensament –, formar qualitats psíquiques de la personalitat de l'esportista, crear estats psíquics òptims durant l'entrenament i les competicions, desenvolupar habilitats per controlar estats psíquics, contribuir al desenvolupament de coneixements sobre les competicions que s'han de celebrar i crear una atmosfera positiva en col·lectius d'esportistes.

En qualsevol esport tots aquests factors són molt importants, però en el patinatge ratlla la imprescindibilitat. En la modalitat que tractem durant aquest reportatge – el lliure – les competicions són individuals. Això significa que cada patinador és totalment responsable dels resultats propis i és normal que els nervis traeixin als esportistes durant una competició important.

La base per fer qualsevol salt o pirueta és la coordinació. Per poder fer-ho, cal una capacitat de concentració molt elevada. Tenir nervis incontrolats no és una cosa que es puguin permetre els patinadors, i molt menys aquells que competeixen professionalment. La tremolor del cos, sobretot de les cames, per exemple, pot provocar que no puguin realitzar els seus exercicis amb fluïdesa, com ho fan normalment. És gairebé impossible aconseguir fer un salt triple – tres voltes en l'aire – si les cames tremolen o aguantar durant molta estona una pirueta amb una posició complicada.

A banda d'això, també cal assenyalar que el patinatge és un esport on es va evolucionant contínuament. No totes les persones que el practiquen aconseguixen

anar pujant de nivell, sinó que les dificultats dels elements que s'han d'anar aprenent molts cops són superiors i és per això que una gran part dels alumnes deixen de patinar fins i tot abans d'assolir el Certificat. En aquest aspecte, també és important incloure la psicologia positiva ja que és complicat veure com la resta de companys i companyes avancen mentre que tu segueixes estancat en el mateix nivell sense cap tipus d'evolució.

A tot això també cal sumar-hi la irregularitat de l'esport. "Al igual que es pot veure per televisió com un futbolista no té el dia i no para de cometre errors, també és normal tenir entrenaments de patinatge on no es realitza cap element bé, ni tan sols el més senzill. Els factors externs del dia a dia dels patinadors influeixen d'una manera brutal en els esportistes, m'atreveixo a dir que és un dels esports on més passa" assenyala Imma Carreño. Evidentment, tenir un entrenament horrible en el qual no aconsegueixes fer res bé, afecta molt als patinadors i cal saber sobreposar-se. "Si gaudissin d'una bona psicologia esportiva, seria molt més fàcil aïllar-se de l'exterior i centrar-se en l'entrenament. Considero que la psicologia esportiva és clau, molt important sobretot al nivell del patinatge professional" afegeix l'Imma.

Una tècnica que es posa molt en comú en el món del patinatge és la de la visualització. És una eina molt potent que forma part de la psicologia i consisteix en generar les imatges desitjades per aconseguir més control. Jorge Albalate explica que "el seu objectiu és visualitzar-se a un mateix realitzant l'acció que no surt i que es vol aconseguir, sempre de forma positiva. Gràcies a ella s'aconsegueix motivació i concentració".

En el patinatge, la visualització és una eina molt recurrent. Per exemple, si un patinador o una patinadora vol visualitzar un salt, ha d'imaginar-se pas per pas la seva execució. En primer lloc, ha de pensar en l'entrada; en segon en el salt en qüestió i, per últim, ha de veure la sortida del salt i la caiguda feta amb èxit. Després de fer-ho per parts, s'ha de visualitzar tot junt. L'Imma Carreño afegeix que "per poder imaginar-te el salt s'ha de tenir ben assumit com es realitza cada pas i haver-ho ficat en pràctica per poder obtenir tot tipus de sensacions o moviments necessaris per aconseguir fer-lo".

A banda d'això, la visualització també es posa en pràctica amb les coreografies de competició. És comú que els patinadors s'estirin a terra, relaxin la respiració i, tot escoltant la música que han de patinar, es visualitzin a sí mateixos realitzant-la, amb tots els elements executats a la perfecció.

Aquesta tècnica influeix molt positivament en la motivació personal dels esportistes. "La motivació és la força impulsora de la nostra conducta, el que determina en bona mesura i gairebé sempre el nostre èxit o el nostre fracàs, en el sentit que ens porta a utilitzar en major mesura les nostres capacitats reals" defineix Jorge Albalate. La motivació és, doncs, essencial en qualsevol activitat humana i, per descomptat, en

l'entrenament i la competència; bàsica en qualsevol esport. En el patinatge, a més, un esport que, com s'ha anat veient, es basa en la satisfacció personal, aquesta motivació veu augmentada la seva importància.

La importància de tota aquesta psicologia esportiva no només recau en els esportistes, sinó que gran part de la seva implementació ve donada des dels entrenadors. Jorge Albalade explicava com “per la preparació psicològica de l'entrenador se suposa la seva educació psicològica i la seva capacitat com a pedagog per poder influir en els esportistes d'acord amb la seva situació tant en els entrenaments com en les competicions”.

És per això que un entrenador no només ha d'ensenyar, sinó que ha de saber com fer-ho i ser sempre conscient que està influïnt en l'educació dels seus alumnes. “La conscienciació per part de l'entrenador i del seu paper com a educador és molt important ja que contribuirà des d'edats molt primerenques a la formació integral de l'esportista. Un bon entrenador ha de plantejar-se uns objectius i unes metes que puguin permetre als seus esportistes desenvolupar-se en el patinatge i millorar la seva conducta. L'entrenador ha de ser percebut com a model i exemple” explica Imma Carreño.

L'Imma, a més, remarca que “perquè l'entrenament sigui més eficient l'entrenador ha de conèixer les característiques de l'edat amb què treballa i obtenir un tracte individualitzat amb els esportistes”. La individualització de l'entrenament esportiu és un dels principis de l'esport modern, però mai podrà ser efectiva si no es coneixen les característiques psicològiques dels esportistes: la seva forma de ser, de comportar-se, de reaccionar davant determinades situacions, les seves motivacions... Per aconseguir conèixer tot això sobre els seus alumnes, els entrenadors necessiten observar sistemàticament les seves reaccions. A més, també són útils les entrevistes regulars amb els esportistes i l'ús de tests psicològics que permetran conèixer més els seus comportaments, el perquè d'aquests i com ha d'actuar un entrenador davant les diferents situacions que se li presentin.

Com s'ha pogut veure, doncs, la figura de l'entrenador és essencial i no qualsevol persona pot aconseguir convertir-se en un de bo ja que ha de ser algú que pugui arribar a combinar tot un seguit de característiques essencials. Així doncs, com es decideix convertir-se en entrenador?

DE PATINADOR A ENTRENADOR

“Arriba un moment en què saps que ja no pots seguir patinant i competint al mateix nivell que fins llavors. En aquest moment és quan te n'adones que tots els coneixements que t'han donat durant anys els teus diferents entrenadors no vols que

morin en tu, sinó que els vols traspassar i decideixes que vols ser entrenadora per tenir la ocasió de fer-ho” explica Imma Carreño, entrenadora nacional.

Com s’ha comentat anteriorment, la Federació Catalana de Patinatge promou diferents cursos per tal de poder formar entrenadors durant l’any. “Des de la federació intentem oferir el màxim de formacions per poder garantir un alt nivell en l’ensenyament del patinatge. Malauradament, hi ha força clubs que encara tenen entrenadors ajudants sense la titulació i ens agradaria poder revertir la situació i que tothom tingués la oportunitat d’apuntar-se” afirma Eduard Casals.

La feina d’entrenador no només es redueix a les hores intersetmanals dels entrenaments, sinó que també sol ocupar molts caps de setmana. S’ha de tenir en compte que les competicions sempre són en caps de setmana i, les de categories, duren tots dos dies, tant dissabte com diumenge. A més, gairebé sempre impliquen desplaçaments llargs pel territori català.

La majoria d’entrenadors, a més, tenen el handicap que han de compaginar una altra feina amb aquesta. Tal com es veia amb els patinadors, és complicat viure només d’entrenar i, és per això, que sol ser un treball complementari a la seva professió. Segons un estudi realitzat l’any 2016, aproximadament el 67% dels entrenadors compaginen una feina amb l’altra.

Com qualsevol altra professió que es dediqui a l’ensenyament, la d’entrenador també és un acte molts cops vocacional o, com a mínim, aquest hauria de ser el motiu. “L’esport m’agrada molt i la disciplina de patinatge té molts moments de llibertat i d’esforç individual i fa superar moltes pors i molts reptes com a persona. L’ensenyament ja és un altre tema: implica paciència, molta voluntat i posar-se moltes vegades en el lloc de l’altre. Es crea una complicitat i una estima entre l’entrenadora i els alumnes que és molt positiva i a mi, personalment, m’ha enriquit molt com a persona. Necessito constantment estar en contacte amb nens i nenes i saber que els hi pots ensenyar moltes coses i compartir molts moments. És molt gratificant i m’omple moltíssim. Des de molt petita tenia molt clar que seria entrenadora” explica Cecilia Tomás, entrenadora del Club Patinatge Montgat amb més de 70 nenes al seu càrrec.

La formació dels entrenadors ha de ser constant, ja que les tècniques avancen ràpidament en el temps. A més, aquest 2018 ha estat un any d’aprenentatge molt important degut al canvi del sistema i a la irrupció del *Rollart*. A més, també és imprescindible que un entrenador sigui un punt de recolzament dels patinadors i que pugui arribar a posar en pràctica tots els coneixements sobre psicologia esportiva que s’han mencionat anteriorment.

L'especificitat del patinatge provoca que l'entrenador hagi de ser una persona preparada i experta sobre el tema i que domini a la perfecció tots els aspectes de l'esport.

LA GENÈTICA INFLUEIX

Tal com es mencionava amb anterioritat, no totes les persones que practiquen el patinatge arriben a assolir un nivell massa alt. De fet, moltes abandonen abans de poder-se treure el Certificat. En els nivells que hi ha actualment, hi ha dos punts d'inflexió claus en la vida dels patinadors: el Rittberger, d'iniciació B; i l'Axel, de Certificat¹⁰.

Aquests salts necessiten una coordinació especial. Mentre que els altres són fàcilment realitzables amb temps i dedicació, no tothom aconsegueix dominar l'Axel i el Rittberger. "[Aquests dos salts] són considerats els més difícils d'iniciació i són motius de molts suspensos en els exàmens. A l'hora de valorar-los s'han de tenir en compte moltes coses i, com l'execució ha de ser perfecta, costa aconseguir-la" confessa Cèlia Massana.

Tot i que la pràctica i l'esforç és molt important en el món dels esports – cosa que també ho és en aquest concret – no sempre s'obtenen els resultats desitjats. Al igual que en altres esports com el futbol o el basquetbol les habilitats innates tenen molt a veure amb la manera de desenvolupar-se en el camp, la genètica influeix de forma notòria en el patinatge.

No hi ha estudis que expliquin aquest fet ja que és massa complex per poder-lo entendre, però "qualsevol persona que hagi sigut entrenadora és conscient que hi ha nenes que tenen molta més facilitat que d'altres per realitzar els salts i les piruetes. Això és deu a la consciència sobre el propi cos que té cadascuna i la psicomotricitat que demostra" explica Imma Carreño.

Així doncs, la facilitat per entendre i realitzar els elements no ve tant donada per la constitució del cos dels patinadors – tot i que sí és cert que influeix una mica i, sobretot ho fa la forma física en la qual es trobin – sinó pels aspectes psicològics i per les qualitats psicomotrius.

El patinatge, però, no és només la realització de salts, sinó que també hi ha piruetes i, una de les coses més important a partir de la implementació de la nova normativa *Rollart*, l'estil. Aquests tres pilars van per separat ja que els patinadors no tenen perquè ser bons en les tres coses degut que són tres formes completament diferents d'executar.

¹⁰ Per a més informació llegir el glossari (pàgina 34)

Mentre que en els salts es necessita d'una força explosiva i d'una coordinació de cames, cos i braços excel·lent per poder realitzar els girs necessaris en l'aire; en les piruetes és important mantenir el recolzament del pes del cos en un punt concret durant un temps prolongat i una bona posició constant. A més, l'estil és una cosa totalment independent que ve donada per la capacitat artística i interpretativa de cada persona.

Es considera que un patinador és bo quan els tres pilars estan equilibrats. Així doncs, no sempre és fàcil trobar algú que sigui perfecte en les tres coses, sinó que sempre es destaca més en una o altra. Actualment podem considerar com a referents del patinatge català sènior a Mònica Gimeno, Pere Marsinyach i Llorenç Àlvarez; tres clars exemples de l'equilibri entre estil, salts i piruetes.

Per tal d'aconseguir tot això en les etapes inicials es treballen una sèrie de coses que són essencials pel bon desenvolupament de l'activitat posterior. La psicomotricitat i l'equilibri es veuen exponencialment millorats quan els nens i nenes comencen a patinar.

Tal com explica Imma Carreño, "el patinatge aporta moltes coses a aquells que ho practiquen durant anys com per exemple el desenvolupament artístic i físic del cos". Però tot i així, no és el més important. A pesar de ser un esport que, en la majoria de disciplines i, sobretot en la més important, són individuals, es creen uns llaços entre els companys molt intensos. "Com a patinadora l'esport m'ha aportat amistat i companyonia, la capacitat per esforçar-me per aconseguir les fites i el poder gaudir al màxim quan s'aconsegueixen les metes" afegeix.

Els inicis en el món del patinatge poden arribar a ser molt diversos, però una de les peces claus per entendre'ls són les classes que es duen a terme a nivell escolar. Gràcies a aquestes, se'n fa molta difusió i ajuda a que els infants puguin conèixer l'esport des de ben petits. Fins i tot grans patinadors van tenir els seus inicis en aquest ambient.

ELS INICIS

Tal com vèiem al principi del reportatge, el patinatge és el vuitè esport més practicat a Catalunya amb un total de 16.440 fitxes federatives. A més a més, hi ha molts infants que el practiquen a nivell escolar i que no consten en aquest recompte però que també s'han de tenir en ment.

La majoria d'escoles de Barcelona tenen el patinatge com una opció d'activitat extraescolar practicable. Repetim que enguany s'han presentat a les proves de pas de nivell del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona 1.000 patinadors de totes les

edats (des dels 6 anys als 18) i no hem de deixar de banda que no totes les escoles hi participen.

És gràcies a aquesta opció que molts infants descobreixen el patinatge. Els resultats d'una enquesta realitzada a 30 patinadores i expatinadores, la totalitat d'elles van començar l'activitat a les seves escoles. Aquestes dades, però, no són extrapolables a tot el territori català, ja que l'enquesta s'ha fet amb ciutadanes de Barcelona. A les ciutats, aquest fenomen és molt més notori que als pobles i això es deu a què en els pobles hi ha clubs importants que arrossegueu una quantitat força gran de patinadores.

D'aquesta manera, totes aquelles persones que descobreixen una motivació en el patinatge en la seva fase escolar, acaben apuntant-se a competicions a nivell federatiu. És la manera de poder seguir practicant l'esport d'una manera més rigorosa i seriosa.

“Vaig començar a la meua escola de Badalona. El meu pare em va apuntar amb 6 anys i des de llavors fins els 19 vaig estar patinant. Quan ja portava uns anys vaig voler més i vaig marxar d'un club a un altre, buscant més nivell. Penso que és important que hi hagi difusió de l'activitat a les escoles perquè d'allà poden néixer molts bons patinadors i l'interès pel patinatge, com em va passar a mi” explica Imma Carreño.

El problema que hi ha amb el patinatge que s'ensenya a les escoles, però, és el baix nivell. “Jo, que sóc jutge tant de consell com de federació he de fer una distinció molt clara a l'hora de puntuar una cosa i l'altra. En el curs que es va fer en els meus inicis pel consell ens van ensenyar a deixar passar moltes errades que a federació seria impensable i a aprovar coses que tenen més d'un petit error. A federació, en canvi, tot ha de ser perfecte” explica Cèlia Massana.

Quan una patinadora passa de practicar l'esport d'una escola a un club nota molt de canvi. Les hores es veuen augmentades i el rigor amb el qual es treballa és molt més alt. A més, hi ha petits detalls en la manera de treballar que marquen la diferència en els resultats, com per exemple fer la sortida d'un salt amb la cama creuada pel davant (club) o directament des de darrera (escola).

Per últim, també cal afegir que el patinatge és un esport molt car. A nivell escolar sempre existeixen alternatives per tal d'abaratir a les famílies el cost de l'activitat i que els nens puguin gaudir de l'activitat: es compren patins *low-cost* d'una qualitat pèssima i es reutilitzen els mallots o, fins i tot, es patina amb roba de carrer. Això a nivell federatiu no té cabuda i els patinadors tenen una despesa molt alta. Uns patins d'un nivell mitjà costen al voltant dels 500 i els 600 euros. No cal dir que com més nivell es té, més cars són. A més, els mallots de competició tenen preus desorbitats i

cada cops s'està disposat a pagar més. Difícilment veurem un mallot en una competició important amb un preu inferior als 200 euros.

A pesar de tot això, no s'entendria el patinatge federatiu sense l'escolar. És considerat el fonament que ajuda i col·labora en poder tenir una base sòlida dins l'esport proporcionant difusió. Gràcies a ell, moltes famílies i molts grans patinadors han pogut conèixer i gaudir del patinatge a nivell professional.

LA COMPLEXITAT D'UN ESPORT POC RECONEGUT

Arribats a aquest punt, podem adonar-nos que tot el que hi ha darrera de qualsevol esport és molt més gran del que es mostra, però quan es parla d'un de poc reconegut i amb poca difusió, tot l'esforç i el sacrifici que proporcionen les diferents parts que el formen és molt més gran.

Tal com hem anat veient durant el reportatge, els patinadors i les patinadores fan una feina molt gran per tal de poder practicar l'esport i aquesta, molt cops, no és recompensada. La satisfacció personal i el simple plaer pel patinatge és el que motiva aquestes persones ja que no obtenen cap tipus de recompensa econòmica per dedicar-se professionalment a l'esport.

A banda d'això, cal sumar-hi que sempre s'han d'autogestionar els viatges a les competicions, cosa que molts cops pot suposar una despesa molt alta, sobretot per aquelles internacionals. El fet de guanyar, a més, no suposa cap mena de reconeixement: ni a nivell econòmic ni a nivell meritori.

Per què els patinadors continuen dedicant-s'hi, llavors? Sobretot aquells que són professionals. La resposta és complicada i no n'existeix una de concreta, però totes aquelles persones entrevistades coincideixen en què els aporta coses no tangibles que només poden aconseguir d'aquesta manera, com per exemple autosuperació, companyonia, capacitat d'esforçar-se per aconseguir allò proposat, satisfacció personal quan s'aconsegueix...

És per això que, tal com diu Pere Marsinyach, "el patinatge és un esport únic" i els mitjans de comunicació no li fan justícia. Si fos possible donar-li més difusió s'aconseguiria compensar tot aquest treball invisible que fan les diferents parts que conformen el món del patinatge: entrenadors, jutges, membres de la federació, famílies i, sobretot, als esportistes.

El fet de trobar els campions del món en la categoria de xous durant els últims 12 anys a Catalunya, o haver aconseguit títols a nivell europeu en la modalitat de lliure en els últims campionats realitzats és força rellevant com tenir-ho en compte i es pugui

valorar els patinadors que han fet possible que Espanya i, més concretament, Catalunya, sigui un referent mundial pel que fa al patinatge.

En la mateixa situació, de ben segur que es troben altres esports importants per totes aquelles persones que el practiquen. La conclusió que podem extreure de tot plegat no és la voluntat de poder arribar als nivells del futbol, el basquetbol o la natació, però sí que es cert que s'hauria de tenir en compte que no són els únics importants a Catalunya i que tenim moltes potències esportistes en el territori.

3. ANNEX

3.1. GLOSSARI

FIGURES

- Àngel: consisteix en col·locar el cos paral·lel al terra i la cama lliure (pot ser tant la dreta com l'esquerra) a la mateixa alçada. Com a mínim la cama lliure ha d'estar a 90° de la cama del terra. Pot ser tant endavant com enrere.
- Àliga: amb el cos totalment recte es posen els dos peus en de forma perpendicular al cos, amb una punta mirant cap a cada costat.

NOMENCLATURA

- Canvi de fil: marcar un canvi entre l'exterior i l'interior o viceversa
- Mohawk: canvi de peu i de davant a enrere o viceversa sense que hi hagi canvi de fil.

SALTS

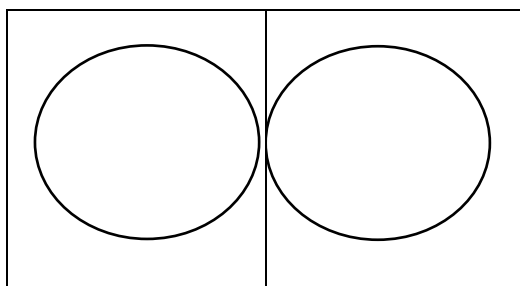
- Puntada a la lluna: salt sense rotació que consisteix en picar amb el fre dret al terra.
- Salt del tres: salt de mitja volta. Es comença cap endavant. S'impulsa amb la cama esquerra al terra i es cau amb la dreta
- Salchow: salt d'una volta. Es comença cap enrere amb el peu esquerra al terra i la cama dreta a l'aire. A l'hora de saltar es recolza el fre esquerra i s'acaba fent una caiguda amb el patí dret al terra.
- Metz: salt d'una volta. Es comença cap enrere amb el peu dret a terra. La cama dreta es passa cap enrere i es pica amb el fre per enlairar les dues cames a la vegada. S'acaba fent una caiguda amb el patí dret al terra.
- Rittberger: salt d'una volta. Es comença cap enrere amb el peu dret a terra i consisteix en fer una volta sense cam mena de recolzament més. Es fa la caiguda amb la mateixa cama dreta.
- Flip: salt d'una volta. Es comença cap enrere amb la cama esquerra al terra i es pica amb el fre dret per enlairar les dues cames a la vegada. S'acaba fent una caiguda amb el patí dret al terra.
- Turen: té la mateixa dinàmica que el rittberger però s'acaba fent la caiguda amb el pati esquerra al terra i la cama lliure darrera. És l'únic salt que s'acaba amb l'esquerra i, a més, amb el pes recolzat davant.
- Lutz: té la mateixa dinàmica que el flip però es salta marcant l'exterior amb el peu del terra.
- Axel: salt d'una volta i mitja. Es realitza com el salt del tres però amb la complexitat de fer una volta més.

PIRUETES

- Cabriola de dos peus: consisteix en donar voltes sobre un mateix eix amb els dos peus al terra.
- Cabriola interior enrere: consisteix en donar voltes sobre un mateix eix amb el peu esquerra a terra i el dret a l'aire, amb el genoll a 90 graus davant la cadera. El patí ha de girar cap enrere marcant un interior.
- Cabriola exterior enrere: consisteix en donar voltes sobre un mateix eix amb el peu dret al terra i la cama lliure creuada sobre la de recolzament. El patí ha de girar cap enrere marcant un exterior.
- Cabriola exterior endavant: consisteix en donar voltes sobre un mateix eix amb el peu esquerra al terra i la cama lliure al costat de la de recolzament. El patí ha de girar cap endavant marcant un exterior.
- Cabriola àngel: consisteix en donar voltes sobre un mateix eix en posició d'àngel, amb la cama lliure aixecada a 90 graus de l'altra. Es pot realitzar tant en format d'interior enrere, com en exterior endavant com en exterior enrere.
- Cabriola baixa: consisteix en donar voltes sobre un mateix eix en posició de canó. Això vol dir amb el cos inclinat sobre una cama amb la maluc més baixa que el genoll i la cama lliure recta davant el cos. Es pot realitzar tant en format d'interior enrere, com en exterior endavant com en exterior enrere

ALTRES EXERCICIS

- Vuit creuat: consisteix en fer un recorregut sobre la pista en forma de número vuit. El patinador ha de fer un cercle a cada meitat canviant d'un costat a l'altre pel centre. Pot ser tant endavant com enrere.

BIBLIOGRAFIA

C. Massana (comunicació personal, 17 de maig, 2018).

C. Tomás (comunicació personal, 27 de febrer, 2018).

E. Casals ((comunicació personal, 22 de maig, 2018).

Federacions esportives. Clubs i llicències. *IDESCAT*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=808> [en línia].

Giménez, A. (2008). Entrevista a Mónica Gimeno. *La Revistona*. Recuperat de <http://www.larevistona.cat/main.asp?opc=0&codi=1000776> [en línia].

Història de l'entitat. FEDERACIÓ CATALANA DE PATINATGE. Recuperat de <http://www.fcpatinatge.cat/ca/fecapa/historia-de-lentitat> [en línia].

I. Carreño (comunicació personal, 3 de maig, 2018).

J. Albalade (comunicació personal, 23 de maig, 2018).

M. Villar (comunicació personal, 4 de març, 2018).

Millán, D. (2015). El Reportatge. El gènere periodístic. Recuperat de <http://genereperiodistic.blogspot.com/2015/07/el-reportatge.html> [en línia].

P. Marsinyach (comunicació personal, 13 d'abril, 2018).

Patinatge artístic sobre hielo. *EcuRed*. Recuperat de https://www.ecured.cu/Patinaje_art%C3%ADstico_sobre_hielo [en línia].

Primer pas de nivell patinatge artístic 2018 – 1a i 2a jornada. *Consell de l'Esport Escolar de Barcelona*. Recuperat de <http://www.elconsell.cat/elconsell/ceeb/esports/esportsindividuals/patinatgeartistic1/1r-pas-nivell-patinatge-artistic>. [en línia].

Resnick, J. P.; Grambo, R. L.; Tallarico, T. (2006). *The big book of questions and answers*. Nova York: KidsBooks.

Terradillos, M. (2017). Cuando ser número uno no significa ni fama ni dinero. *Euronews*. Recuperat de <http://es.euronews.com/2017/09/04/cuando-ser-numero-uno-no-significa-ni-fama-ni-dinero>. [en línia].

Trap, J.; Barr, M.; Carlson, C. (1980). *Roller-skating from start to finish*. Anglaterra: Penguin.

X. Serrano (comunicació personal, 19 de maig, 2018).